

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної

Сергій КВАША

17 травня 2022 р.

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ТРЕТІЙ ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ РІВЕНЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Розробники:

Боярчук С. В., к. с.-г. н., доцент,
завідувач відділу докторантури
та атестації наукових кадрів;

Вакуленко В. Л, к. е. н.,
завідувач відділу аспірантури

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка 03 Гуманітарні науки 05 Соціальні та поведінкові науки 07 Управління та адміністрування 08 Право 09 Біологія 10 Природничі науки 12 Інформаційні технології 13 Механічна інженерія 14 Електрична інженерія 15 Автоматизація та приладобудування 16 Хімічна та біоінженерія 18 Виробництво та технології 20 Аграрні науки та продовольство 21 Ветеринарна медицина 28 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої	011 Освітні, педагогічні науки 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) 032 Історія та археологія 033 Філософія 051 Економіка 071 Облік і оподаткування 072 Фінанси, банківська справа та страхування 073 Менеджмент 075 Маркетинг 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 081 Право 091 Біологія 101 Екологія 102 Хімія 122 Комп'ютерні науки 131 Прикладна механіка 133 Галузеве машинобудування 136 Металургія 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології 162 Біотехнології та біоінженерія 181 Харчові технології 182 Технології легкої промисловості 187 Деревообробні та меблеві технології 201 Агрономія 202 Захист і карантин рослин 203 Садівництво та виноградарство 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва 205 Лісове господарство 206 Садово-паркове господарство 207 Водні біоресурси та аквакультура 208 Агроінженерія 211 Ветеринарна медицина 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза 281 Публічне управління та адміністрування

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий рівень) / доктор філософії	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Основна	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	20 год.	20 год.
Практичні, семінарські заняття	20 год.	20 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	80 год.	80 год.
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		
аудиторних	4 год.	–
самостійної роботи аспіранта	8 год.	–

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основною метою дисципліни є формування у аспірантів певної академічної компетентності відповідно до законодавства України з питань підготовки та атестації кадрів вищої кваліфікації та можливості написання кваліфікаційної роботи у вигляді дисертації.

Після опанування дисципліни аспірант повинен **знати**:

- специфіку, типологію та види академічних текстів;
- принципи та способи створення академічних текстів;
- правила побудови академічних текстів залежно від їх специфіки;
- основну термінологію при створенні академічних текстів;
- основні стилі оформлення використаних джерел при створенні академічних текстів;
- основне законодавство України з питань підготовки та атестації кадрів вищої кваліфікації
- основні вимоги до авторів академічних текстів, які виставляються для подачі тексту в рецензовані видання.

Аспіранти після вивчення дисципліни повинні **вміти**:

- працювати в наукометричних базах даних, зокрема Scopus і Web of Science;
- опрацювати наукову інформацію в глобальних комп'ютерних мережах;
- стилістично будувати академічні тексти;
- сприймати, аналізувати, узагальнювати наукову інформацію при створенні академічних текстів;
- представляти наукові результати у вигляді статті, тез, матеріалів конференції тощо;

- працювати з комп'ютером як засобом управління науковою інформацією.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовна частина 1

Нормативно-правова база та наукометричні бази даних

Тема лекційного заняття 1

Вступна лекція. Законодавство України з питань підготовки та атестації вищої кваліфікації

Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про наукову та науково-технічну експертизу» в частині сприяння академічній доброчесності. Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», «Про затвердження Положення про Національний репозитарій академічних текстів», накази Міністерства освіти і науки України з питань атестації наукових кадрів.

Тема лекційного заняття 2–3

Нормативно-правова база Національного університету біоресурсів України з питань підготовки докторів філософії та докторів наук

Положення: Про педагогічну практику здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії Національного університету біоресурсів і природокористування України, Про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії у Національного університету біоресурсів і природокористування України, Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням і дискримінації у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт наявність плагіату, Про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії Національного університету біоресурсів і природокористування України, Про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Національного університеті біоресурсів і природокористування України, Про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Національного університеті біоресурсів і природокористування України, Про академічну доброчесність у Національного університеті біоресурсів і природокористування України, Про порядок реалізації аспірантами Національного університеті біоресурсів і природокористування України права на вільний вибір навчальних дисциплін, Про взаємодію учасників освітнього процесу при підготовці фахівців III-го освітньо-наукового рівня та акредитації

їх програм, Про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Про організацію забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України, Про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Про порядок звітування аспірантів/здобувачів та виконання індивідуального плану наукової роботи, Про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

Тема лекційного заняття 4

Наукометричні бази даних

Пошук необхідної інформації у реферативних наукометричних базах даних, зокрема Scopus та Web of Science. Особливості реєстрації авторів академічних текстів та індексації наукових видань у цих базах. Інтеграція наукометричних баз у законодавство України.

Тема лекційного заняття 5

Рекомендації щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в академічних текстах

Загальні положення. Види академічного плагіату. Рекомендації щодо запобігання академічного плагіату

Змістовна частина 2

Академічні тексти та правила їх написання

Тема лекційного заняття 6

Академічні тексти, основні види та особливості їх створення

Дисертація, автореферат дисертації, стаття, монографія, звіт у сфері наукової і науково-технічної діяльності, публікація, розміщена на Інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями.

Тема лекційного заняття 7

Принципи побудови академічних текстів та підготовка їх до публікації

Особливості структури та логічної побудови академічних текстів. Специфіка наукового стилю. Поняття про смислову цілісність академічного тексту. Структура різних видів академічних текстів. Значення історії піднятого питання та описання теоретично-методологічної бази.

Тема лекційного заняття 8–9

Створення академічних текстів відповідно з вибраним профілем та темою дисертаційного дослідження

Спеціальна, загальновідома наукова лексика і термінологія. Різні типи скорочень і позначень у академічному тексті. Робота з фактичним матеріалом.

Достовірність, доцільність, функціональність, вираження фактів в академічному тексті. Джерела фактів для академічних текстів.

Тема лекційного заняття 10

Джерела використаної літератури

ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. MLA style. APA style. Chicago style. Harvard style. ACA style. AIP style. IEEE style. Vancouver style. OSCOLA. APS style. Springer MathPhys style.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	практ.	лабор.	індивід.	сам.
Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база та наукометричні бази даних						
Тема 1. Вступна лекція. Законодавство України з питань підготовки та атестації вищої кваліфікації	14	2	2			10
Тема 2-3. Нормативно-правова база Національного університету біоресурсів України з питань підготовки докторів філософії та докторів наук	18	4	4			10
Тема 4. Наукометричні бази даних	14	2	2			10
Тема 5. Рекомендації щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в академічних текстах	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10			40
Змістовий модуль 2. Академічні тексти та правила їх написання						
Тема 1. Академічні тексти, основні види та особливості їх створення	14	2	2			10
Тема 2. Принципи побудови академічних текстів та підготовка їх до публікації	14	2	2			10
Тема 3-4. Створення академічних текстів відповідно з вибраним профілем та темою дисертаційного дослідження	18	4	4			10
Тема 5. Джерела використаної літератури	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10			40
Всього	120	20	20			80

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база та наукометричні бази даних		
1	Використання нормативно-правових документів України для реалізації своєї мети	2
2	Принципи академічної доброчесності	2
3	Індивідуальний план аспіранта. Затвердження теми дисертації	2
4	Інтернет-платформи для обміну науковими публікаціями	2
5	Види академічного плагіату. Запобігання академічного плагіату	2
Всього		10
Змістовий модуль 2. Академічні тексти та правила їх написання		
6	Наукові видання, їх класифікація та розповсюдження	2
7	ДСТУ у сфері створення академічних текстів	2
8	Структурні елементи академічних текстів	2
9	Формування списку використаних джерел	2
10	Представлення академічного тексту	2
Всього		10

6. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Особливості застосування українського законодавства з питань підготовки та атестації наукових кадрів.
2. Академічна спільнота та академічні тексти.
3. Види академічних текстів.
4. Академічна доброчесність.
5. Проблема академічного плагіату.
6. Цитування у академічних текстах.
7. Науковий стиль мовлення та його підстилі.
8. Мета створення академічних текстів.
9. Актуальність та достовірність результатів у академічних текстах.
10. Системність і логічність побудови академічного тексту.
11. Критичний аналіз відомих джерел літератури.
12. Висвітлення матеріалу і методів дослідження.
13. Обговорення результатів досліджень.
14. Висновки та анотація.
15. Псевдонаукові твердження.
16. Реферат академічного тексту.
17. Різновид складових частин академічного тексту.
18. Наукометричні бази даних.
19. Рецензія на академічний текст.
20. Академічна відповідальність.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни використовуються лекції (з використанням інтерактивного обладнання – проектор та мультимедійна дошка), практичні

заняття (з використанням Інтернет-ресурсу – комп’ютерний клас) та виконання курсової роботи.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

У процесі викладання дисципліни застосовуються методи поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль організований на основі виконання практичних завдань та тестування у кінці кожного змістовного модуля. Підсумковий контроль – залік.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи $R_{НР}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки.

1. Відповідно до «Положення про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України», затвердженого ректором університету 03.04.2009 р., рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{ДР} - R_{ШТР}.$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$ додається до $R_{НР}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний R_{штр} не перевищує 5 балів і віднімається від **R_{нр}**. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням **підготовка і захист курсового проекту (роботи)** оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Колоїз В. Ж. Українська наукова мова. : [практикум] / Ж. В. Колоїз. – Кривий Ріг : КДПУ, 2017. – 135 с.

Семенов О. М. Культура наукової української мови. – К. : Академія, 2012. – 216 с.

Мацько Л. І., Денискіна Г. О. Українська наукова мова (теорія і практика). Тернопіль: Підручники і посібники. – 2011. – 272 с.

Bailey S. Academic writing. London & New York: Taylor & Francis e-Library. 2011. — 314 p.

Осин, Е. Н. (2013). Ясность – сестра цитирования: немного об искусстве аннотации. Организационная психология, 3 (1), 2-7.

Національний репозитарій академічних текстів: відкритий доступ до наукової інформації : монографія / О. С. Чмир, Т. К. Кваша, Т. О. Ярошенко та ін. – К. : ДНУ «УкрІНТЕІ», 2017. – 200 с.

Евсеева Г.П., & Савицкий Н.В. (2014). Основные требования к качественному оформлению научных публикаций. Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, (8 (197)), 54-62.

Підготовка статті до публікації у міжнародних наукових виданнях : методичні рекомендації / уклад. : О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко ; ред. О. Г. Пустова ; МНАУ. – Миколаїв, 2015. – 88 с.

Hacker D., Sommers N. Rules for Writers 8th Edition. Boston & New York. Bedford/St. Martin's. 672 p.

Swales, J. and C. Feak. 2012. Academic Writing for Graduate Students: Essential Skills and Tasks. Michigan University Press/

Jordan, R.R. 1999. Academic Writing Course. London: Nelson/Longman/

Допоміжна

Авдеева Н. В. Практические особенности структурирования и оформления научных текстов / Н. В. Авдеева, И. В. Сусь // Научная периодика: проблемы и решения. – 2016. – Т. 6, № 2. – С. 81-87. – doi: 10.18334/nppir.6.2.35277

Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. – К.: УБА, 2016. – Електрон. вид. – 117 с.

Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу / укл. : Н. Шліхта, І. Шліхта ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. – Київ, 2016. – 61 с.

Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат : інформаційний огляд / автори-укладачі : А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; редколегія : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 36 с. Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/12843/1/Savenkova1.pdf>

Войтел С. Підготовка роботи до публікації. Морфологія • 2013 • Том VII • № 1. С, 101-102.

Режим доступу: http://www.morphology.dp.ua/_pub/MORPHO-2013-07-01/13redprp.pdf.

Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. — 2-ге вид. перероб. та доп. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 392 с.

Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання : методичний посібник / Дніпропетровський національний університет ім. Олесь Гончара ; кол. авт. : Н. В. Стукало, К. В. Ковальчук, М. В. Литвин [та ін.]. – Дніпропетровськ, 2013. – 44 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

[http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)

[http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18)

[http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19.](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19)

[http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17.](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17)

<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248945529>

[https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf.](https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf)